

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษา “พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อลวงละเมิดทางเพศของเด็กนักเรียนหญิงวัยรุ่น” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีการศึกษา ดังนี้

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งแบ่งการศึกษาวิจัยเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสารงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Internet) อันเป็นการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการทราบข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่ครอบคลุมครบถ้วน ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้สมบูรณ์

2. การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Survey Research) โดยลักษณะของการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ทำการเก็บข้อมูลนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยอาศัยแนวความคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างแบบสอบถาม

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย และนำแนวคิดและทฤษฎีที่ได้รับจากการทบทวนวรรณกรรม มาพัฒนาสร้างแบบสอบถามตามระเบียบวิธีทางสังคมศาสตร์ โดยให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ต้องการศึกษา

2. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบว่าครอบคลุมเนื้อหาไม่น้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงทางด้านเนื้อหาและความเชื่อถือได้ จากนั้นจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ราย กับนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีวัดระฆังในเขตบางกอกน้อย ซึ่งไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) และปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ผลการทดสอบ (Pretest) แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.75 ซึ่งมีค่าระดับความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 สามารถใช้เก็บข้อมูลได้

โครงสร้างแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังของเด็กนักเรียนหญิงวัยรุ่น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความเสี่ยงของนักเรียนหญิงวัยรุ่น

ต่อการถูกการล่วงละเมิดทางเพศ แบ่งเป็น

2.1 สถานที่อยู่อาศัยที่มีความเสี่ยง

2.2 ลักษณะการอยู่อาศัยที่มีความเสี่ยง

2.3 ลักษณะการเดินทางกลับบ้าน และการใช้พาหนะเดินทางที่เสี่ยง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องการตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศของเด็กนักเรียนหญิงวัยรุ่นในระหว่างการเดินทางกลับบ้าน สถานที่ สถานการณ์ที่แตกต่างกัน จะเป็นลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการระมัดระวังการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบว่าพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นตรงกับสิ่งที่ตนปฏิบัติเพียงใด

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนวทางการป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงตอนต้น อายุ 12-15 ปี ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมี 50 เขต การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งพื้นที่การศึกษาออกเป็น 3 เขต ได้แก่เขตพื้นที่การศึกษา 1, 2, 3 ทำการคัดเลือกเขตตัวอย่างจากจำนวนเขตทั้งหมด 50 เขต แต่เนื่องจากโรงเรียนชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีอยู่ใน 33 เขต จึงทำการสุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 10 จากเขตทั้งหมด 33 เขต ได้ทั้งหมด 3 เขต ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางรัก เขตปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 2 ในแต่ละเขตตัวอย่าง ทำการคัดเลือกโรงเรียนในแต่ละเขต โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple random Sampling) โดยการจับสลาก โดยแต่ละเขตตัวอย่างทำการสุ่มตัวอย่างจาก

- โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 โรงเรียน
- โรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 1 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่จะทำการศึกษาโดยใช้สูตร ดังนี้

$$n = \frac{NZ^2 P (1-P)}{(N-1) E^2 + Z^2 P (1-P)}$$

n = ขนาดที่พอดีของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนนักเรียนหญิงมัธยมต้นที่อยู่กรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการปัจจุบันมีจำนวน 9,591 คน

Z = ค่าจากโค้งปกติ ณ ตำแหน่งที่พื้นที่ใต้โค้งปกติ = 1.96

E = ขนาดของความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมรับได้ = 0.05

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าในสูตร } n &= \frac{9,591 \times (1.96)^2 \times (0.5) (0.5)}{9,591 \times (0.05)^2 + (1.96)^2 (0.5) (0.5)} \\
 &= \frac{9,211.25}{23.97} \\
 &= 384
 \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ = 384 คน

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาจำนวนรวมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนที่สังกัดในหน่วยงานและในเขตที่คัดเลือกไว้ มีรายละเอียดดังนี้

เขต	โรงเรียนในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน		โรงเรียนในสังกัดการศึกษาเอกชน		รวม
	ชื่อโรงเรียน	จำนวน	ชื่อโรงเรียน	จำนวน	
บึงกุ่ม	คลองกุ่ม	148	เบญจมินทร์	283	431
บางรัก	สตรีมหาพทุฒาราม	1201	อัสสัมชัญคอนแวนต์	960	2161
บางกอกน้อย	สตรีวัดระฆัง	1267	เสสะเวช	167	1434
จำนวน รวม	2616		1410		4026

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อทราบจำนวนรวมของนักเรียนที่อยู่ในแต่ละสังกัดทั้ง 2 แห่งของแต่ละเขต ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 4026 คน และคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำได้ 384 คน จึงขยายเป็น 400 คน หลังจากนั้นเพื่อให้การสุ่มตัวอย่างมีความเท่ากันในแต่ละเขตแต่ละโรงเรียนที่คัดเลือกไว้ในขั้นตอนที่ 4 ตามจำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียน แบ่งตามสัดส่วนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขตดังนี้

เขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. บึงกุ่ม	431	43
2. บางรัก	2,161	215
3. บางกอกน้อย	1,434	142
รวม	4,026	400

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ผู้หญิง สถิติ รูปแบบ พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศ และการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
2. กำหนดเนื้อหาของแบบสอบถาม จากการสรุปข้อมูลที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแนะนำ และแก้ไขเพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสม
4. นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดสอบ (Pretest) กับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสตรีวัดระฆังที่ไม่ใช่ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.75
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
6. ทำหนังสือขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม 2550

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับมา ได้ทำการตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ทั้งสิ้น 388 ฉบับ จากนั้นจึงบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงแบบรหัส (Coding Sheet) ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาประมวลผลโดยวิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ในการประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษาวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เพื่อแสดงถึงข้อมูลคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ความเสี่ยงของนักเรียนหญิงวัยรุ่นต่อการตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ความรู้เรื่องการตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเป็นเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ ได้แก่ One-Way ANOVA

เกณฑ์เทียบระดับ

1. เกณฑ์เทียบระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามวัดความรู้เรื่องการตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศ มีคำตอบให้เลือก 2 ระดับ

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนน
ถูกต้อง	1
ไม่ถูกต้อง	0

2. เกณฑ์ระดับพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในส่วนที่ 3 ของแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

ระดับพฤติกรรม	ระดับคะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5
ปฏิบัติมาก	4
ปฏิบัติปานกลาง	3
ปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

การแปลผลข้อมูล

1. การวัดระดับความรู้เรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศ กำหนดระดับค่าเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
13-18	ระดับความรู้มาก
7-12	ระดับความรู้ปานกลาง
0-6	ระดับน้อย

2. การวัดระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ กำหนดระดับค่าเฉลี่ย เป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21-5.00	มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในระดับมาก
2.61-3.40	มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในระดับน้อย
1.00-1.80	มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในระดับน้อยที่สุด